

Jak vyhlásit místní referendum

Místní referendum nebo-li místní lidové hlasování je v současné době jediným realizovatelným institutem přímé demokracie v České republice. Místním referendem mohou oprávnění občané rozhodovat pouze o otázkách, které spadají **do samostatné působnosti obce, města**. Občané v něm uskutečňují své právo na samosprávu a rozhodují v dalších případech stanovených zákonem.

Místním referendem rozhodují oprávnění občané formou souhlasu či nesouhlasu o konkrétně položených otázkách, které patří do samostatné působnosti obce, městské části nebo městského obvodu.

Kdo a za jakých podmínek

Kdo a za jakých podmínek může navrhnout místní referendum

Místním referendem rozhodují oprávnění občané buď v případech stanovených zvláštním zákonem*, nebo na návrh oprávněného občana. Návrh oprávněného občana musí podpořit svým podpisem v obcích nebo městských částech:

do 3 000 obyvatel	alespoň 30% oprávněných občanů,
do 20 000 obyvatel	alespoň 20% oprávněných občanů,
do 200 000 obyvatel	alespoň 10% oprávněných občanů,
nad 200 000 obyvatel	alespoň 6% oprávněných občanů.

Oprávněnými občany jsou občané České republiky, kteří v obci, v městské části nebo v městském obvodu mají trvalý pobyt a nejpozději v den hlasování dosáhli věku 18 let. Dále za stejných podmínek i fyzická osoba, která dosáhla věku 18 let, je cizím státním občanem a je v obci přihlášena k trvalému pobytu, stanoví-li tak mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána a která byla vyhlášena.

Oprávněnými občany nejsou občané, kteří byli zbaveni způsobilosti k právním úkonům nebo jejichž způsobilost k právním úkonům byla omezena.

* Poznámka: například zákon o obcích nebo zákon o hlavním městě Praze.

Jak a kam se obrátit

Oprávněný občan podá návrh na konání místního referenda radě obce. Ta posoudí, zda návrh na konání místního referenda splňuje zákonem o místním referendu stanovené náležitosti a zda lze místní referendum konat.

Rozhoduje-li se místním referendem o návrhu na rozdělení obce, koná se místní referendum jen v té části obce, která se má odloučit.

Co musíte předložit

Potřebujete předložit návrh konání místního referenda a očíslované podpisové listiny.

Návrh obsahuje:

- přesné určení území, na němž se konání místního referenda navrhuje
- určení věci, o níž se navrhuje rozhodnout místním referendem

- odůvodnění návrhu včetně ekonomického rozboru (náklady, zdroje), případně i termínu konání
- přesné znění otázky navržené k rozhodnutí místním referendem
- jméno a příjmení, trvalý pobyt, rodné číslo a vlastnoruční podpis navrhovatele a dvou náhradníků (navrhovatel a náhradníci nesmí být osoby blízké)

Každá z podpisových listin musí obsahovat:

- vymezení území, na němž se má místní referendum konat
- přesné znění otázky navržené k rozhodnutí místním referendem
- jméno a příjmení a trvalý pobyt navrhovatele a jeho náhradníků
- upozornění pro podporovatele: „Tomu, kdo podepíše vícekrát tentýž návrh na konání referenda nebo kdo podepíše podpisovou listinu, ač není oprávněným občanem podle zákona o volbách do zastupitelstev v obcích a o místním referendu, může rada obce uložit pokutu do 1 000 Kč“.
- vlastnoruční podpisy podporovatelů včetně jejich jména a příjmení, trvalého pobytu a rodného čísla
- počet podporovatelů, je-li jich na jedné listině uvedeno více

Formuláře

Pro návrh na konání místního referenda ani podpisovou listinu není předepsána forma ani předtištěný formulář.

Poplatky, termíny

Poplatky

Podání návrhu na konání místního referenda nepodléhá poplatkům.

Lhůty pro vyřízení

Zastupitelstvo obce do 21 dnů od podání návrhu buď **vyhlásí místní referendum**, nebo vyrozumí o nekonání místního referenda osobu, která podala návrh na konání místního referenda.

Pokud má zastupitelstvo obce za to, že místní referendum **nelze vyhlásit**, vyrozumí o tom osobu, která podala návrh na konání místního referenda do 21 dnů od podání návrhu.

Zastupitelstvo obce místní referendum rovněž nevyhlásí, jestliže navrhovatel místního referenda **vzal svůj návrh zpět** písemným oznámením. Zastupitelstvo obce oznámí zpět vzetí návrhu neprodleně náhradníkům uvedeným v žádosti o vyhlášení místního referenda. V tomto případě zastupitelstvo obce místní referendum vyhlásí pouze, pokud náhradník oznámil písemně do sedmi dnů od doručení oznámení, že trvá na konání místního referenda.

Zjistí-li se **po vyhlášení** místního referenda, že jde o případ, kdy místní referendum **nelze konat**, rada obce konání místního referenda zastaví a vyrozumí o tom do 3 dnů navrhovatele.

Zastupitelstvo obce vyhlašuje místní referendum a stanoví **den konání** místního referenda tak, aby se místní referendum konalo nejdříve 30 dnů a nejpozději 90 dnů po jeho vyhlášení, není-li v návrhu na konání místního referenda uvedena doba pozdější.

Okrsková (místní) komise je kolektivní orgán, který zajišťuje přípravu a řízení hlasování a zjišťování jeho výsledků. Okrsková komise plní jeho úkoly v hlasovacím okrsku; místní komise řídí hlasování v obci a městských částech hl. m. Prahy a městských částech nebo městských obvodech statutárních měst. Komise jsou nejméně pětičlenné. Členem komise může být každý oprávněný občan, u něhož není překážka ve výkonu hlasovacího práva. Členy jedné komise nesmí být osoby blízké.

Organizace hlasování a zjišťování výsledků je obdobná jako při konání voleb do zastupitelstev obcí.

Do okrskové a místní **komise** může nejpozději 15 dnů přede dnem hlasování delegovat navrhovatel místního referenda jako svého **zástupce** oprávněného občana. Další členy jmenuje rada obce. Koná-li se místní referendum zároveň s volbami, postupuje se při vytváření komisí podle zvláštního ustanovení o volbách² s tím, že je zachováno právo navrhovatele delegovat svého zástupce do okrskové komise nejpozději 40 dnů a do místní komise 60 dnů přede dnem voleb.

Poznámka: *Místní referendum není možné konat souběžně s volbami do zastupitelstev obcí.

Případne-li poslední den lhůty na den pracovního klidu, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den.